

Hak-aal

NATUUR- EN VOGELWACHT CULEMBORG juni 2022 – jaargang 48 – nummer 2

- ***Plantjes tussen de stenen***
- ***Merelnest in de schuur***
- ***Big Day 2022***

Het Oortdeel

Louis van Oort
Lvanoort@planet.nl

Gruwelijke hekel

Het blad dat u nu leest, is de Hak-al; hét tijdschrift voor natuurliefhebbers uit Culemborg en (verre) omstreken. Ja ik dacht ik zeg het even; dat u niet denkt dat u per ongeluk het verenigingsblad van de Nederlandse wietkwekersstichting 'Hijsfijn' hebt opengeslagen. Nee, dit is het blad voor iedereen die gek is op alles wat groeit en bloeit.

Echt alles?

Nou nee, zelfs de grootste natuurliefhebber heeft organismen waar hij of zij niet vrolijk van wordt. Meest voor de hand liggend zijn natuurlijk stekende en bijtende insecten. Wie in een juichstemming komt als hij wordt gestoken door een mug is óf een masochist of een malariaonderzoeker van de WUR. Maar zijn er dan ook meer aaibare dieren waar natuurliefhebbers als wij een hekel aan hebben? Uiteraard ligt dat voor iedereen anders, maar ik kan er voor mezelf wel een paar opnoemen. Heel kinderachtig, maar ik trek grote huisspinnen nog altijd niet. Tuurlijk, heel rationeel redenerend slaat dat nergens op. Het zijn hartstikke nuttige, ongevaarlijke dieren, die eigenlijk ook best mooi zijn. Maar een of ander oerinstinct, dat zich niet laat bedwingen, zegt stevast "WEG MET DAT DING!"; als ik er onverhoeds één tegen het lijf loop.

Goed, ook spinnen zijn zelden aaibaar. Hoe zit het dan met bijvoorbeeld vogels? Als rechtgeaarde vogelaar zou ik toch moeten houden van al onze gevederde vrienden? Nou, bepaald niet!

Ik weet niet hoe het bij u zit, maar ik word een tikkeltje heel erg nijdig als in het voorjaar, iedere ochtend een paar minuten

eerder, een zanglijster zo'n beetje de sponningen uit je dubbelglas begint te gillen. Bij zijn soortgenoten staat dit ook wel bekend als 'baltsang'. OK, fair enough. Maar moet dat zo hard?? Er zijn straaljagers die minder decibellen produceren dan een zanglijster.

Nog veel erger dan de zanglijster is echter de Turkse tortel. Wat een k&#vogel is dat zeg! Houdt de zanglijster zijn lawaai nog beperkt tot de vroege lente, de Turkse tortel houdt zijn baltsang zo'n beetje het hele jaar vol. Deze tortelduifjes lusten er wel pap van, dus moet er ook het hele jaar geroekoed worden. Ik leer beginnende vogelaars dit geluid altijd met een ezelsbruggetje: het klinkt als I love you. Aawwww, lief! Sympathiek!

Behalve als van 5.50 tot 9.30 uur constant I love you naast je slaapkamerraam wordt gekoerd. Dan slaat liefde om in intense haat. Ik heb mezelf wel eens hardop horen roepen: "I LOVE YOU ECHT ZO ONTZETTEND NIET!" (tot schrik van mijn slaapdronken vrouw). Iemand nog een goed recept voor Turkse tortellini?

Maar de grootste hekel heb ik – en ik weet dat ik veel mensen hiermee tegen de haren instrijk – aan de ooievaar. Tuurlijk, het is een schitterende vogel. Statig, esthetisch, een sieraad voor het Nederlandse landschap bla bla bla.... Sinds ik beroepshalve het wel een wee van ooievaars volg via de camera's van Beleef de Lente zie ik deze 'schoonheden' echter vooral als kille kindermoordenaars. Werkelijk ieder jaar leggen ze meer eieren dan ze jongen kunnen grootbrengen. Dat heeft de volgende gruwelijke consequentie: eerst zit je te ooh'en en aah'en als die schattige kleintjes net uit het ei zijn en opgroeien tot pluizige mini-ooievaartjes. Totdat na een tijdje pa of ma ooievaar denkt: ja doe, ik zoek me bewusteloos naar prooien voor dit stelletje vreetzakken, ik wil het even wat meer me-time. Vervolgens krijgt de zwakste niks meer, sterft 'ie een gruwelijke hongerdood en wordt 'ie onverbiddelijk over de rand van het hoge nest gekieperd. Niet zelden gebeurt dat zelfs als het jong nog niet eens dood is. Deze infanticide blijft akelig om te zien. En ik weet wel dat je niet mag antropomorfiseren, maar dat doe ik lekker toch. Vandaar mijn allesverzengende hekel aan ooievaars.

Wat ik dan wél weer leuke dieren vindt: bidsprinkhanen! Zoek maar eens op wat de vrouwtjes van dit diertje flikken. Daar kunnen die ooievaarspsychopaten nog een puntje aan zuigen.

Turkse tortels. Kars Veling

Coverfoto: grote leeuwenbek op het Pieterplaatsje, stadsflora in Culemborg, pagina 6.

5

2022 – 2

8

12

14

16

19

20

22

*De trotse winnaars van de Gouden Snip
Eirik Kersten (l) en Aron Sinke.
Louis van Oort*

In dit nummer

- 2 Het Oordeel – *Gruwelijke hekel*
- 4 Van het bestuur
- 5 Plantenwerkgroep in oprichting
- 6 Plantjes tussen de stenen
- 8 Bij de poot – *meeuwentellingen*
- 12 Aha, op die manier! – *Jandirk Kievit*
- 14 Waar komt die naam vandaan? – *Merel*
- 16 De focus op – *Jurgen Geven*

- 18 Jeugdgroep – *waterbeestjes scheppen in de Zump*
- 19 – *stenen zoeken langs de Lek*
- 20 Steenuil en bosuil op Anna's Hoeve
- 22 **Big Day 2022** – *Deelnemers en uitslag*
- 24 – *Fotoreportage*
- 25 – *Verslag Power Duo*
- 27 Colofon
- 28 Oproep Special **WATER**

www.nvwc.nl

Zonnepanelen op het dak van de Steenuil?

door Kars Veling

*Zonnedak en laadplein in de wijk Eva-Lanxmeer.
Vrijstad Energie*

Klimaatverandering is niet meer te negeren en zal de komende tientallen jaren enorme (negatieve) invloed hebben op de natuur en de leefbaarheid, wereldwijd en ook in onze eigen omgeving. Daar kunnen we niet meer omheen en daar moeten we ook echt wat aan doen! We moeten echt versneld af van onze fossiele brandstoffen en we moeten werken aan een snelle transitie naar duurzamere energievormen. Dat is niet simpel, want ook aan die alternatieve energie zitten negatieve kanten. Het blijkt erg moeilijk te zijn om windmolens ergens geplaatst te krijgen en ook het verzet tegen zonneparken is groot. Toch zullen we echt 'om' moeten. De weerstand tegen panelen op daken is veel minder groot en nog lang niet alle potentiële plekken zijn al gebruikt. Als NVWC zijn we bij de scouting St. Stanislaus ingetrokken en daar hebben we onze Steenuil. Het dak van ons gebouw is enorm groot en het ligt heel gunstig voor zonne-energie. Vandaar dat we, samen met St. Stanislaus zijn gaan onderzoeken of er op ons dak panelen kunnen komen. Er is momenteel overleg met Vrijstad Energie, die het zal gaan uitvoeren en beheren. Zeker is het nog niet, maar wellicht dat

we op korte termijn tientallen en misschien wel een paar honderd panelen op het dak kunnen krijgen. Dan hebben we echt impact en wordt ons gebouw een serieuze energieleverancier.

We weten dus nog niet of het kan en zo ja, hoeveel panelen er op kunnen, maar we zijn wel erg blij met deze ontwikkeling. De panelen zullen door Vrijstad worden geregeld en beheerd, maar ze zullen collectief eigendom worden. Dat wil zeggen dat mensen en organisaties kunnen participeren door een of meer panelen voor te financieren. Dat geld wordt de komende jaren gefaseerd terugbetaald met een bescheiden rente. Zodra dit echt gaat gebeuren, zullen we al onze leden daarvan zeker op de hoogte stellen en iedereen kan hierin participeren.

Ook als NVWC hebben we een behoorlijke financiële reserve en het bestuur is aan het onderzoeken, mocht het project doorgaan, of we een deel daarvan ook kunnen gebruiken voor dit zonne-energie-project. We hebben het al genoemd op de Algemene ledenvergadering, maar zullen zeker bij onze leden terugkomen als er serieuze plannen zijn. 🐭

Plantenwerkgroep *in oprichting*

door Bram Schenkeveld

In juni 2019 nam Kees van de Vate naar aanleiding van de 1000-soortendag van de Redichemse waard het initiatief om onder de vlag van de NVWC met een kleine groep de hogere planten rond de afgraving te inventariseren. Was dit het startschot voor de herrijzenis van de plantenwerkgroep?

Datzelfde jaar heeft Kees nog een keer nieuwe en oude leden opgetrommeld om samen op pad te gaan. In september bezochten we onder begeleiding van Wim Rubers de Everdingerwaard om bijzonderheden als rond wintergroen, ribbelbies, stekende bies en grote pimperl te ontdekken. En ook veel uitgebloeide orchideeën. Voldoende beloftevol om hier in het voorjaar nog eens terug te komen. Begin 2020 hadden we onze eerste vergadering in het tuinhuis van Kees met als doel een programma voor dat jaar vast te stellen. Corona haalde hier een streep door. Pas in september zijn we weer op pad gegaan en hebben we dicht bij huis de Leidsche Hoeven bezocht.

Pavijen

In 2021 werd het al serieuzer ook al bellette corona excursies in groter verband. Opgesplitst is de straat- en muurflora van het bedrijventerrein Pavijen met name de parkeerplaats van Wang en de binnenstad geïnventariseerd. Theo de Jong heeft eerder verslag gedaan in de Hak-al 04-2021 van onze vondsten in Pavijen en in dit nummer vind je een impressie van onze vondsten in de binnenstad.

Dat jaar is er ook een begin gemaakt met de inventarisatie van het natuurontwikkelingsproject Leidsche Hoeven. De verregende paddenstoelenexcursie in de Plantage dat najaar was eveneens gedenkwaardig. En ook hier was Wim Rubers onze gids om ons aan de hand te nemen door schimmelland. In maart en april 2022 zijn we weer bij elkaar gekomen nu in het Pakhuis vol Verhalen en heeft bovengetekende het stokje van Kees als coördinator overgenomen. Daar is ook een onderzoeks- en excursieprogramma voor 2022 vastgesteld. Dat is een voorlopig programma.

Programma

Dat onderzoeksprogramma 2022 ziet er als volgt uit:

Onderzoek sloten Culemborg West en Oost (Zump), Leidsche Hoeven. Daarover zijn de volgende afspraken gemaakt:

- 21 april Leidsche Hoeven, alleen Kees en Leo, dotters inventariseren
- 31 mei 19:30 Leidsche Hoeven, hele groep
- 13 juni 19:30 Zump bij sportvelden
- 21 juni 19:30 West, Bouwlustpad
- Data in augustus/september (drie keer) worden nog gemaakt

Excursieprogramma 2022:

- 24 mei 19:30 Everdingerwaard, ook met andere NVWC-leden
- 6 juni 10:30 Grebbeberg/Blauwe kamer
- 12 juli 19:30 Bolgerijen
- 27 augustus 10:30 Heeseltsche waarden
- Medio oktober paddenstoelenexcursie met Hans Kunstman, ook met andere NVWC-leden

Onze groep telt inmiddels dertien leden. Nieuwe leden van binnen en buiten de NVWC zijn van harte welkom met ons op pad te gaan 🐸

Plantjes tussen

Over steenbreekvaren

door Bram Schenkeveld

Zoeken jullie wat? Een vraag die we afgelopen zomer op onze zoektocht naar planten tussen de stenen van de straat en aan en op de muren van onze historische binnenstad veelvuldig hebben gehoord. Het was ook een raar gezicht zo'n kromgebogen clubje mensen. Plotseling neerziggend bij ... ja bij wat eigenlijk? Er wordt een plantje uit de grond gerukt, tegen het licht gehouden en bemonsterd met een vergrootglas. Gekke jongens die biologen.

Waarom doen jullie dat eigenlijk? Nog zo'n vraag van een voorbijganger. Ja waarom deden we dat eigenlijk? Als ik voor mezelf spreek dan deed ik dat als training en wel om mijn plantenkennis op peil te houden, en natuurlijk uit nieuwsgierigheid. Wat gaan we tegenkomen? Zegt het iets over de stad als ecosysteem? Hoe divers is 'ie? Was het vroeger beter? Kunnen we met wat we vinden iets zeggen over klimaatverandering. Met dit artikel wil ik de lezer een beetje meenemen in onze bevindingen.

Uit zijn as verzezen plantenwerkgroep

In de eerste plaats wil ik iets vertellen over wie zijn wij en wat we hebben gedaan. Wij, wij zijn een aantal leden van de uit zijn as verzezen plantenwerkgroep. Op pagina 5 zie je ons, Winny, Leo, Mike, Netty, Kees en bovengetekende aan het werk.

En omdat de plantenwerkgroep in oprichting in haar wijsheid besloten had dat het onderzoeksthema van 2021 de straat- en muurflora van Culemborg zou worden, zijn we in de periode mei-september 2021 vier keer een avond op stap geweest. Steeds een ander deel van de binnenstad bezoekend, elke keer twee tot drie uur intensief speurend. In die tijd werd elke plant op naam gebracht en de meer bijzondere ook gefotografeerd en gekarteerd. Zo simpel was het.

En wat heeft dat nou opgeleverd?

In de eerste plaats een lange lijst. In totaal hebben we 199 verschillende vaatplantensoorten aangetroffen, waarmee ik de stelling aandurf dat qua planten het verharde deel van de binnenstad het soortenrijkste habitatype van Culemborg is. Al die spleten tussen de stenen zijn eigenlijk ideale kiemplekken. Eenmaal met je kop boven de verharding moet je wel wat kunnen verdragen. De meeste planten is dan ook geen lang leven beschoren. Alleen de taaiste overleven.

Heel algemeen

De meeste soorten die we aantreffen zijn natuurlijk heel algemeen. Als je alle planten die eigenlijk overal in Nederland in pioniersituaties of op gestoorde plekken voorkomen aftrekt, hou je nog geen kwart van onze lijst over. Maar over dat kwart valt veel te vertellen. Toch eerst nog even iets over die heel algemene planten. Hun namen beginnen vaak met akker- (7x) zoals akkerdistel, gewone of gewoon (16x) zoals gewone melkdistel, groot of grote (7x) zoals grote brandnetel, klein of kleine (9x) zoals kleine veldkers en wit of witte (4x) zoals witte dovenetel. Hoe algemeen kan je zijn?

Extreem milieu

Nu we toch in hokjes aan het plaatsen zijn wil ik iets vertellen over de verschillende ecologische strategieën die planten toepassen in een dergelijk toch wel extreem milieu.

In het voorjaar vonden we veel winterannuëlen. Planten die kiemen in de herfst, winter of heel vroege voorjaar en voordat het echt heet wordt al zaad hebben gevormd en afsterven. Voorbeelden: bleke klapproos, gewone zandmuur, gewoon langbaardgras, kleine leeuwenklauw, kleine veldkers, vroegeling, zandhoornbloem, zandraket.

Van oorsprong zijn dit steppebewoners die met de landbouw naar het westen van Europa zijn gekomen en nu met de intensivering daarvan in Nederland als straatplant overleven.

Muurplanten

Dan zijn er natuurlijk de echte muurplanten, meestal afstammelingen van planten aangepast aan steile rotsen met meestal weinig voedingsbodem en grote temperatuurwisselingen. Zo hebben we alleen al vijf plantensoorten waarvan de naam met muur- begint aangetroffen. muurleeuwenbek, muurpeper en muurvaren zijn wijd verspreid in de Culemborgse binnenstad en het mooist te bewonderen op de oude stadsmuren. Muurfijnstraal is een nieuwkomer en maar op één plek aangetroffen. Muursla staat vooral tussen de stenen en het liefst wat beschaduwd. Het is ook een bosplant. Onder de varens vinden we ook nogal wat soorten die op muren groeien. Dit betreft bijvoorbeeld de eerder genoemde muurvaren, maar ook mannetjesvaren, steenbreekvaren, tongvaren. Steenbreekvaren is zeldzaam in Nederland. Netty vertelde dat 'ie eerder op de kademuur bij de Franse School stond. Ik vond die constatering terug in de NDFF, vier waarnemingen uit 2014 niet alleen op de kademuur van de Franse school, maar ook op mijn eigen tuinmuur er direct tegenover. Nooit gezien. Hoe blind kan je zijn? Het, de varen is in de fase als sporendrager geslachtloos, is daar nu weg. Wij troffen de varen aan tussen de basaltblokken van de keermuur bij de parkeerplaats aan Het Hof. Andere waarnemingen in de NDFF zijn er 1 uit 2010 op de verweerde muur van de achterkant van de garage van Ulrich aan de Lange Meent en uit 2021 in de tuin van een woning aan de Rijnlaan (Theo?) nog wel als spoorling. En dan natuurlijk de vetkruiden. Die kleuren de bovenkanten van de oude stadsmuren, wit en geel. Wij hebben drie soorten gezien: het zeldzame maar exotisch Kamtsjatka-vetkruid, muurpeper en wit vetkruid.

C4-planten

En dan is er nog de groep van de C4-planten. C4-planten hebben een afwijkende fotosynthese, waarbij voor de vastlegging van koolstof (in ketens van 4) minder water nodig is. Ze kunnen beter tegen droogte. In ons geval betrof het vooral eenjarige grassen als Europese hanenpoot, hazenstaart, glad en harig vingergras, groene naalbaar, pluimgierst, straatliefdegras, maar ook kransmuur uit de anjer-familie en harig knopkruid uit de aster-familie. Deze planten hebben buiten hun afwijkende fotosynthese gemeen dat het exoten zijn, afkomstig uit het zuiden, pas laat in het voorjaar kiemen en het goed doen tussen de stenen, maar ook in snijmaissakkers. Die worden tot diep in het voorjaar onkruidvrij gehouden, maar als de maisplanten in juni eenmaal zijn aangeslagen niet meer of minder met herbiciden bespoten. Deze laatkiemers grijpen dan hun kans.

Jonge duinvalleien

Een andere ecologische groep met vertegenwoordigers tussen de straatstenen is die van de jonge duinvalleien. De bodem van jonge duinvalleien is zandig, kalkrijk, verdicht, brak en afwisselend nat en droog. Dat lijkt wel wat op die van verhardingen in de stad die in de

de stenen

en straatliefdegras

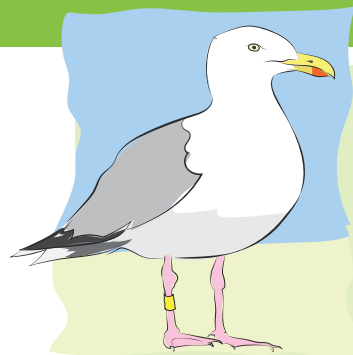

Van links naar rechts: akkerklokje, gele helmbloem, bleekgele droogbloem; tweede rij: hazenstaart, pluimgierst, klein glaskruid; daaronder: witte trompettabak en steenbreekvaren.

winter met pekkel worden bestrooid. Wij vonden bleekgele droogbloem, heelblaadjes, hertshoornweegbree en platte rus. En zo kan ik nog wel even doorgaan. Over alle klokjessoorten op ons pad, vier in getal, de een nog mooier dan de andere. Over de prachtige bloemen van de witte trompettabak op 't Jach of die van de grote leeuwenbek bij 't Pieterplaatsje. Over het stille hoekje in de Achterstraat waar het zeldzame klein glaskruid een schuilplek heeft gevonden. O ja nog een laatste dan. Gele helmbloem. Eerder beschermd onder de Flora- en faunawet en op veel plekken in de stad aanwezig. Ik herinner me de muur van de toenmalige bloemenzaak Corona in de Kleine Kerkstraat, een oude muur in de kasteeltuin en bij mij aan de Havendijk tussen de stoeptegels. Nu troffen we hem/haar op nog maar 1 plek aan op de Oosterwal. Zou het te warm en te droog worden voor deze alpiene soort?

Bij de poot

Grote meeuwen

door Mario Huizinga

Voor liefhebbers van grote meeuwen is de doorgezaagde bunker op de Diefdijk dé hotspot in het werkgebied van de NVWC. De meeuwen foerageren bij afvalverwerker Van Weverwijk, aan de andere kant van de Diefdijk. Op het meertje kunnen ze even bijkomen van het gevecht om eetbaar afval. Ik weet nog goed dat ik daar voor het eerst naar meeuwen keek: dat was in het Big Year 2013 van de vogelwerkgroep. Er was een pontische meeuw gezien, en die wilde ik uiteraard ook op mijn lijst.

De doorgezaagde bunker, onderdeel van de Diefdijklinie en Nieuwe Hollandse Waterlinie, is ook een perfecte plek om geringde meeuwen af te lezen. De meeuwen rusten vaak staand op de palen die de waterhoogte aangeven als het land onder water gezet zou worden. Met een telescoop of camera met telelens zijn kleurringen dan prima af te lezen. Een ander belangrijk afleesgebied wordt gevormd door de Everdingerwaard en de Lek tussen Werk aan het Spoel en Everdingen, op de lage paaltjes tussen de kribben. Dat gebied wordt door veel meeuwen gebruikt als slaapplek.

Kleine mantelmeeuw

Mijn allereerste aflezing van een grote meeuw was opmerkelijk genoeg niet op een van de hotspots, maar op de afgraving De Molenkampen, langs de Beusichemse Broeksteeg. Kleine mantelmeeuw zwart FR had de primeur op 5 maart 2014. FR was in 2013 als volwassen man geringd in de meeuwenkolonie op het eiland in de Nederrijn bij de stuw Amerongen. Een leuke plek in de broedperiode: vanaf het Eiland van Maurik kun je er in een uurtje zo 10 tot 20 ringen aflezen.

De kleine mantelmeeuwen zijn bijna allemaal in Nederland geringd door Roland-Jan Buijs. Ze trekken in de winter langs de kust naar Zuid-Europa en Noord-West Afrika. De langste trekroute die ik vond was van Zwart JUoC: in 2013 bij Oslo geringd en met aflezingen tot in de Westelijke Sahara, een afstand van 4500 km. De oudste kleine mantelmeeuw was op het moment van aflezen in zijn 24ste kalenderjaar.

Zilvermeeuw

De andere meeuwensoorten laten een veel grotere spreiding zien qua herkomst. Neem de zilvermeeuw: daarvan heb ik 'slechts' 25 individuen afgelezen, maar ze zijn afkomstig uit 5 landen en goed voor 119 aflezingen.

Op 9 januari 2015 stonden vier van de 17 Nederlandse zilvermeeuwen vlak bij elkaar bij de doorgesneden bunker.

Mevrouw Groen FAKR is geringd in de kolonie op Texel door Kees Camphuysen, de andere drie met kleine kleurring op de tibia zijn geringd bij Maurik.

Heel af en toe lukt het om bij de doorgezaagde bunker een metalen ring af te lezen. Dat valt niet mee, want je kunt niet zonder verstoring dichterbij komen dan 70 tot 90 meter. Als het licht goed is, weinig wind en de vogel blijft een tijdje op zijn plek zitten zodat de ring rondom kan worden bekeken, dan kan het lukken. De beloning is dan vaak wel groot, zoals bij deze eerste winter zilvermeeuw uit Zuid-Finland. Hij is vrijwel op de grens met Rusland geringd en liet zich in februari 2022 aflezen na zijn eerste buitenlandse reis van 1670 km.

Tabel 1: Aantal aflezingen grote meeuwen
maart 2014 – maart 2022

Tabel 2: Herkomst in NL geringde meeuwen

Soort / ringland	Individuen	Aflezingen
Geelpootmeeuw	3	3
Duitsland	2	2
Nederland	1	1
Grote Mantelmeeuw	1	1
Nederland	1	1
Kleine mantelmeeuw	76	103
Nederland	74	101
Noorwegen	1	1
Spanje	1	1
Pontische meeuw	13	20
Belarus	1	1
Tsjechië	1	1
Duitsland	6	8
Polen	4	8
Slowakije	1	2
Zilvermeeuw	25	119
Denemarken	1	5
Duitsland	3	9
Finland	2	9
Nederland	17	92
Noorwegen	2	4
Totaal	118	246

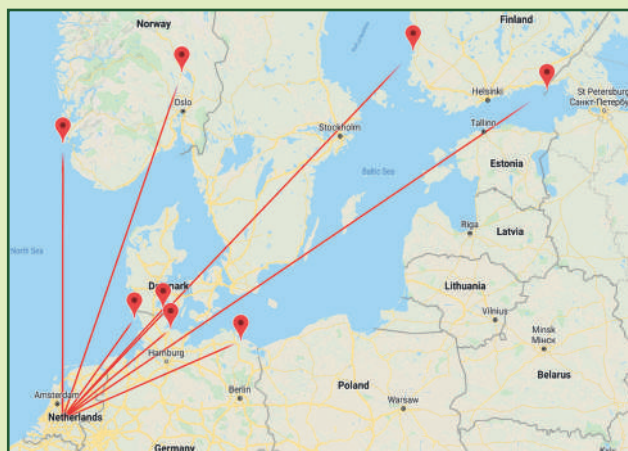
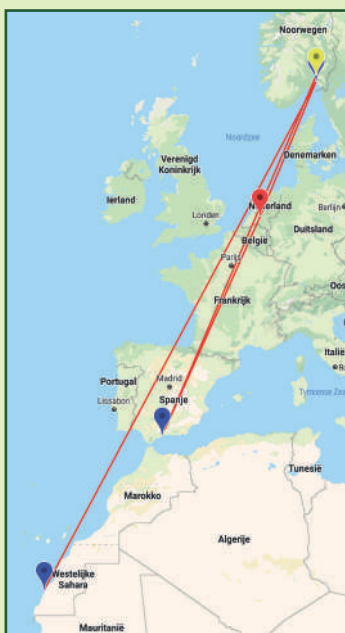
Soort / ringplaats (NL)	Individuen
Geelpootmeeuw	1
Utrecht	1
Grote Mantelmeeuw	1
Europoort	1
Kleine mantelmeeuw	74
Europoort	25
Amerongen	17
Moerdijk	10
Maasvlakte	8
Hollands Diep	2
Katwijk	2
Krammerse slikken	2
Arnhem	1
Botlek	1
Dordrecht	1
IJmuiden	1
Vlissingen	1
Onbekend	3
Zilvermeeuw	17
Amerongen	9
Europoort	4
Den Haag	1
Hollands Diep	1
Texel	1
Markiezaat	1
Totaal	93

Kleine mantelmeeuw zwart FR.

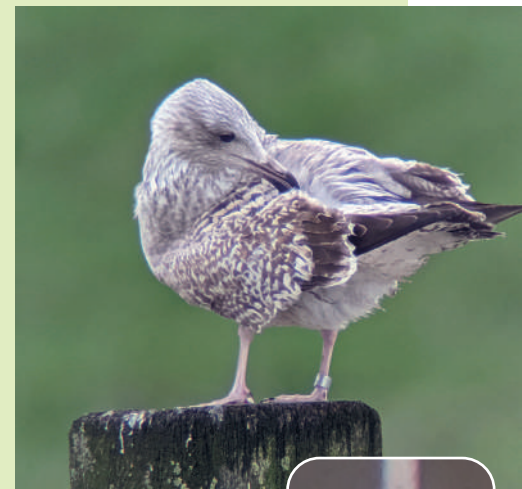

Vier geringde zilvermeeuwen

Herkomst buitenlandse zilvermeeuwen

Life history kleine mantelmeeuw JUOC

*Zilvermeeuw Finland
Detail metalen ring*

Boven pont X574 en rechts daarvan pont 92AU

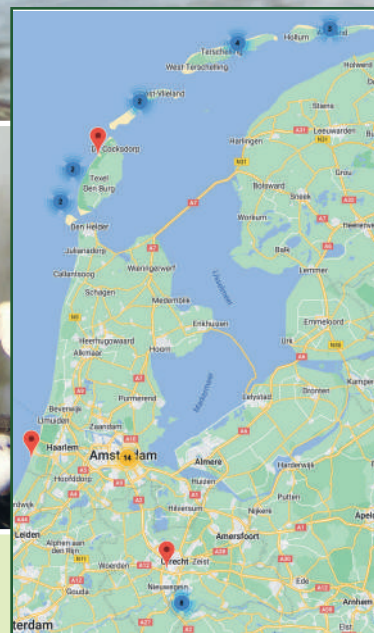
Pontische meeuw

Het valt op dat de pontische meeuwen uit een duidelijk andere richting komen dan de buitenlandse zilvermeeuwen.

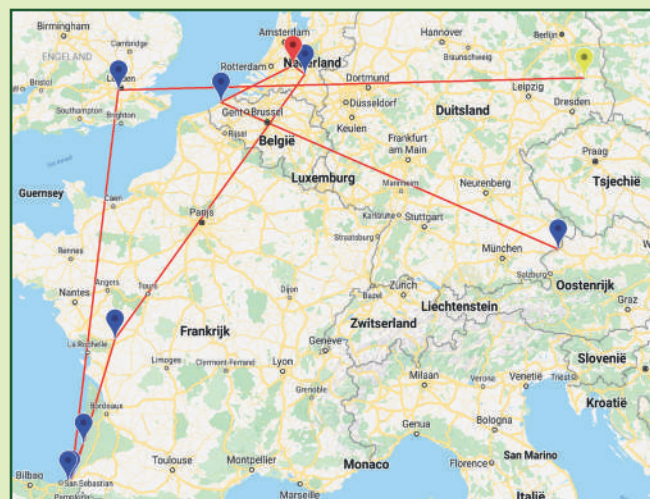
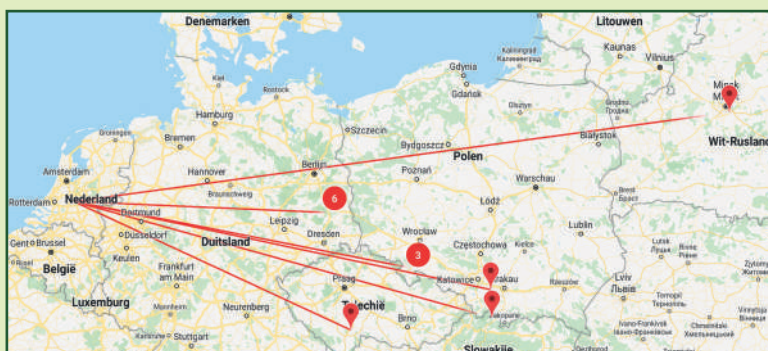
X574 is in 2017 geringd bij de Gräbendorfer See in het oosten van Duitsland. Ringer Ronald Klein is blijkbaar erg actief in die kolonie, want ik heb maar liefst zes pontische meeuwen afgelezen die daar geringd zijn. X574 valt op omdat hij een groot deel van Europa

Boven pont PLVE uit Polen, rechts Nederlandse life history PLVE, onder life history X574

Herkomst pontische meeuwen

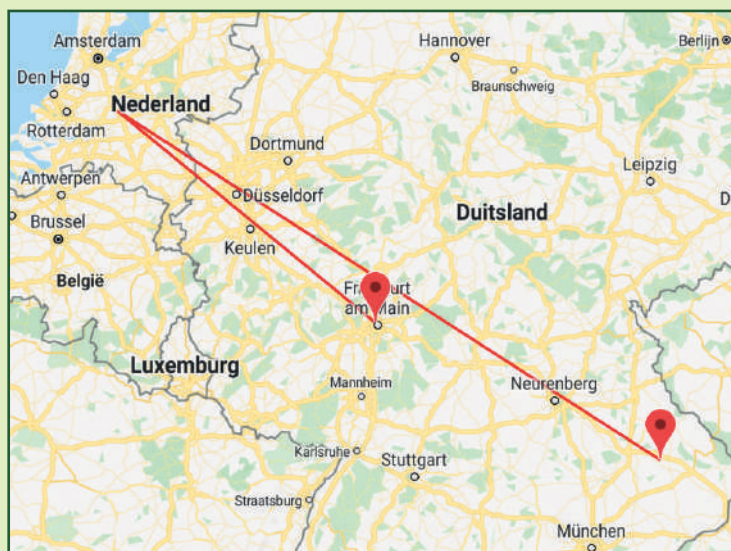
Boven pont 296S

heeft verkend. In Nederland is hij ook afgelezen bij de vuilverwerking in Oss, 32 km verderop.

92AU uit Tsjechië en 296S uit Slowakije zijn respectievelijk eerste en tweede winter pontische meeuw 'uit het boekje': overwegend witte kop met zwart kraalooje. Het verschil met het lichte oog van de zilvermeeuw is goed te zien.

PLVE broedt in Polen en is een vaste wintergast in het Culemborgse. Zijn life history laat zien dat hij in Nederland steeds de toeristische route neemt via de Wadden, Zandvoort, Amsterdam en Utrecht.

Herkomst geelpootmeeuwen

Geelpootmeeuw

De twee afgelezen buitenlandse geelpootmeeuwen komen uit zuidoostelijke richting en zijn in Duitsland geringd. Ze worden regelmatig op diverse plekken in het midden van Nederland afgelezen.

Toegift

Toen ik net klaar dacht te zijn met het schrijven van dit artikel, zag ik op 1 mei nog deze mooie 3kj Poolse pont in de broedkolonie bij het Eiland van Maurik. Daar broeden op het moment vooral kleine mantelmeeuwen en zilvermeeuwen, en enkele paartjes geelpootmeeuwen. Wie weet kunnen we hier over een paar jaar pontische meeuwen aflezen die op 20 km afstand zijn geringd ... 🐦

Pont PAN2

Aha, op die manier!

Het verhaal achter de foto

door Jandirk Kievit

Alk op klif Latrabjarg - IJsland

Waarom fotografeer je? Tja, waar zal ik beginnen. Ik werd al door mijn vader gefotografeerd, toen ik nog niet geboren was. Hij was ooit gestopt met roken om meer filmpjes te kunnen kopen. Leerde mij filmpjes ontwikkelen en afdrukken in de donkere kamer op zolder. Dus genen en opvoeding hebben er zeker iets mee te maken. Je wilt iets vastleggen, voor later.

Dat werd uiteindelijk een leuke en dure hobby. We, de familie Kievit, fotografeert namelijk met Nikon. Onze pa heeft het makkelijk, hij doet planten, landschappen en paddenstoelen en die lopen of vliegen niet weg. Pa is nu net 88 geworden en hij kruipt niet meer naar de grond om begrijpelijke redenen. Maar het levert vaak wel de leukste foto's op, ook bij vogels. Ga eens laag liggen en benader je onderwerp uit een andere hoek, in plaats van het recht voor z'n raap fotograferen. Ik heb mijn grote lens trouwens ingeruild voor een nieuwe telescoop. Met een adapter klik ik daar mijn telefoon op en fotografeer en film er op los. Groot voordeel: je kunt dan direct uit het veld je Whappies informeren. En net als Arjan Brenkman en Gerrit Jan Klop en misschien wel meer NVWC'ers, maak ik ook gebruik van de Nikon P900. Lekker licht en

tot 2000 mm zoombaar (de nieuwe Nikon P1000 tot zelfs 3000 mm). Heerlijk om vogels mee te fotograferen zonder ze te verstoren. Past makkelijk in je rugzak en voorkomt een nekhernia. Met andere woorden; ik ben en blijf een gemaksfotograaf, die de mooie momenten buiten voor 'eeuwig' probeert vast te leggen via telefoon en P900. Mijn laatste lezing over IJsland en de Faroëreilanden kwam zo tot stand.

Tot slot moet je ook bedenken dat 'alles' op aarde al gefotografeerd is, de afbeeldingen op Google en de sites van goede fotografen en hun stockbureaus zijn ontelbaar. Hun kwaliteit is natuurlijk beter dan van mijn telefoonfoto's. Dat vind ik geen probleem, want een eigen foto die een dierbare herinnering vastlegt is en blijft geweldig leuk. Veel foto plezier toegewenst. 🐦

*Jan-van-gent bij Shetland
Plat op mijn buik, bij -5 op de bevroren uiterwaard
Sprinkhaanzanger bij Everdingen*

Plat op mijn buik

Het merelnest

door Ellen Geleedst, fotografie Paul van Veen

We hebben een merelnest in de schuur. Dat is vooral heel erg leuk. Op een morgen belde echtgenoot Paul naar mijn werk. Hij werkt nog grotendeels op zolder en zag vanaf daar steeds merels de schuur in vliegen met nestmateriaal. En ja hoor, op een plank tussen de verfblikken waren ze druk in de weer met het maken van een nestje. "Wat doen we?", vroeg Paul. "Ze hun gang laten gaan? Dat betekent wel dat de schuur dag en nacht open moet blijven." Dat was geen moeilijke keuze. Veel te leuk!

De fietsen werden verplaatst naar de gereedschapsschuur en de merels mochten hun gang gaan. Maar na een dag of twee leek het toch of ze niet verder gingen met de bouw van hun nest. Er werd echter nog wel volop gezongen in de pruimenboom, vlakbij de open schuurdeur. En we zagen ze toch ook nestmateriaal verzamelen. Toen ontdekte Paul dat ze hun activiteiten verplaatst hadden naar de garage. De tussendeur tussen schuur en garagege-deelte staat eigenlijk altijd open. En daar, dicht onder het plafond op een aantal schragen en de dakdragers van de auto, was het blijkbaar een nog beter plekje voor een nest.

Probleempje

Dat bracht ook een probleempje met zich mee. Die dragers zouden we nodig hebben om de fietsen mee te kunnen nemen op vakantie, eind april. Maar zoals dat gaat, is er voor bijna elk praktisch probleem wel een oplossing. Gisteren heeft Paul heel voorzichtig het nestje in een emailen schaalje gelegd toen de ouders net allebei gevoerd hadden. Vier jongen zitten erin. Dat schaalje werd onmiddellijk weer teruggelegd op de schragen. Beide ouders waren even korte tijd van slag. Ze bleven wat langer in de schuur, kwamen met voer in de snavel weer naar buiten om toch maar weer binnen te gaan kijken. En daarna ging het voeren als vanouds weer door. Ook nu hoor ik pa merel weer heerlijk zingen. Hij kan zelfs zingen met een snaveltje vol met voer.

Morgen gaan we op vakantie. Ook dan moet de schuur gewoon twee weken open blijven. Helaas maken we dus het uitvliegen niet mee. Maar misschien wordt er nog net gevoerd in de tuin als we weer terug zijn. Ik ben heel benieuwd.

'Alarmerel'

Een merel kan iedereen herkennen die lid is van de NVWC, verwacht ik. Ook het herkennen van de zang en zijn bekende 'alarmerel-roepje' lukt denk ik bij veel mensen. Nog altijd is het de meest aanwezige broedvogel van Nederland.

Het verklaren van de naam is echter ietsje complexer dan de herkenning. De Nederlandse naam 'merel' komt van de wetenschappelijke naam 'Turdus merula' (via de Middel Nederduitse naam 'merle') Tot zover is het niet moeilijk. Maar waar de wetenschappelijke naam vandaan komt, dat is niet met zekerheid te zeggen. Er wordt wel een verband gelegd met de morel, een zure donkerrode kers. In het Duits heet de vogel Amsel en dat is ook een verwijzing naar Amarille, de Duitse naam voor morel. Laten we het voor het gemak daar dus op houden. 'Onze' mannetjesmerel komt ook regelmatig voorbij met een bes voor de jongen in de schuur. Dus waarom niet?

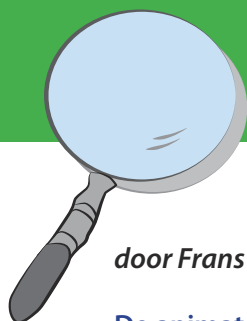
Streeknamen

Leuk is het om te zien dat zo'n overbekende vogel ook vele streeknamen heeft. In Vlaanderen wordt ook wel gesproken over Meerlaar, Meerle of Merelaar. En ook feitelijk al onze Nederlandse dialecten hebben wel een eigen naam voor de merel. Grappig vond ik ook te lezen dat sommige streken een andere naam voor het mannetje hebben dan voor het vrouwtje. In het noorden wordt dan ook in allerlei varianten gesproken over de 'zwarte lijster' als het mannetje bedoeld wordt; de 'bruine lijster' is dan vanzelfsprekend het vrouwtje. De Friezen maken het net weer wat origineler en verdienen wat mij betreft de prijs voor leukste variant. Het mannetje heet ook daar 'swarte lyster', maar het vrouwtje heeft de mooiste naam: 'bokweitsgrauwe lyster'. Prachtige vondst. 🐦

merelnest

De focus op ... **Jurgen**

door Frans Waroux

De animator en kartrekker van de Zoogdierenwerkgroep van de NVWC. Een uiterst betrokken en gedreven persoon die zich al weer enkele jaren met al zijn ziel en zaligheid voor deze werkgroep inzet.

Jurgen (47), een gemoedelijke Brabander is groot gekomen in de bijna wereldstad Maarheeze, onder de rook van Eindhoven. Volgde na zijn lagere school een studie proces- en elektrotechniek. Hierna kwam hij in dienst bij een bedrijf waar zink uit erts werd gewonnen en doorliep één jaar ook de bedrijfsschool. Aansluitend een Laboratorium opleiding, chemische richting. Na zijn dienstplicht te hebben vervuld ging hij werken bij het Nederlands Vaccin Instituut in Bilthoven en bekwaamde zich in een avondstudie microbiologie in Delft, regelde een vakantie naar Spanje waar hij zijn grote liefde, Alie leerde kennen en ging in 1996 op kamers wonen in Culemborg.

Blinde vink

Zijn belangstelling voor de natuur was er al van jongs af aan. En toen Jurgen eenmaal in Culemborg gesetteld was en er een bericht in de Culemborgse Courant stond dat in De Ketelvink een cursus 'Roofvogels' werd georganiseerd was Jurgen daar een van de deelnemers. Niet alleen dat, hij werd ook lid van de NVWC waarbij aanvankelijk zijn belangstelling naar vogels uitging. En hij werd ook een van de fanatieke spotters die in die jaren vier keer deelnemer was aan een Big Day, waarbij je met een maat in 22 uur zoveel mogelijk soorten vogels moet zien waar te nemen (zie pagina 22 in dit nummer). Het bleek dat Jurgen geen hoogvlieger was. Hij viel twee keer in de prijzen. Samen met zijn collega vogelkenner kwamen zij namelijk in bezit van de 'Blinde Vink', oftewel, zij werden laatste van het aantal deelnemende teams.

Wat wel speelde, was dat bij Jurgen een spierziekte werd geconstateerd. En wel zo ernstig dat hij voor 100% arbeidsongeschikt werd verklaard. Dit is de reden dat hij zowel bij de NVWC als bij Staatsbosbeheer vrijwilliger is.

1000 en 1 soorten

Maar binnen de NVWC vonden gelukkig nog meer activiteiten plaats. Zo werd er een '1000 en 1 soorten' dag georganiseerd. Samen met Hans Kunstman werd daar vol enthousiasme aan deelgenomen. Die dag werd één groot feest en een openbaring. Die dag namelijk leerde hij heel veel over flora, insecten en zoogdieren. Jurgen ging helemaal voor de insecten, hoewel hij nog steeds een brede belangstelling voor de gehele natuur had. Intussen had hij ontdekt

dat fotograferen in de natuur ook zijn bekoring had. Zo ging hij op een vroege ochtend mee op een excursie 'reeën fotograferen'.

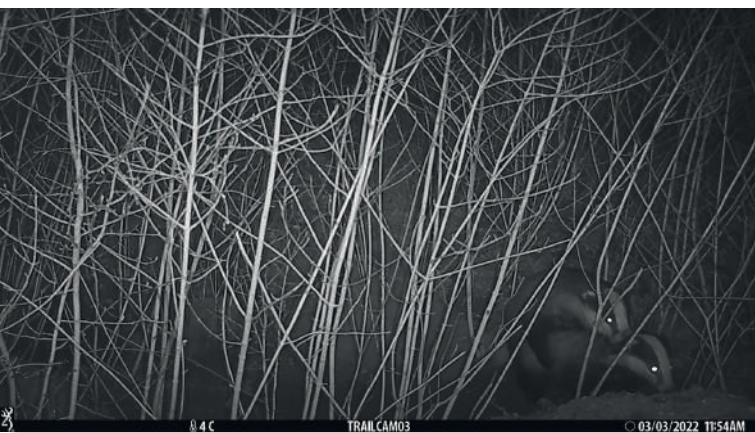
En ... hij was verkocht. Dát ging 'm worden.

Zoogdieren, geweldig. Groot genoeg om waar te nemen, te fotograferen en te tellen. Maar dat was slechts één soort. En er zijn nog veel meer dieren die onder deze noemer vallen. Jurgen ging zich erin verdiepen, liet zich informeren en maakte een plan. Nu al enkele jaren inventariseert hij in het werkgebied van de NVWC alle voorkomende zoogdieren, behalve vleermuizen. Hij heeft onder andere in de tuin van De Steenuil ontdekt dat er vier soorten muizen voorkomen, namelijk de rosse woelmuis, de huisspitsmuis, de gewone bosmuis en de dwergmuis. Van deze laatste soort is alleen het schitterend gefabriceerde nestje gevonden. Gevlochten van grasspriet en vastgemaakt tussen enkele grashalmen bijna net zo ingenieus als het nestje van de kleine karekiet.

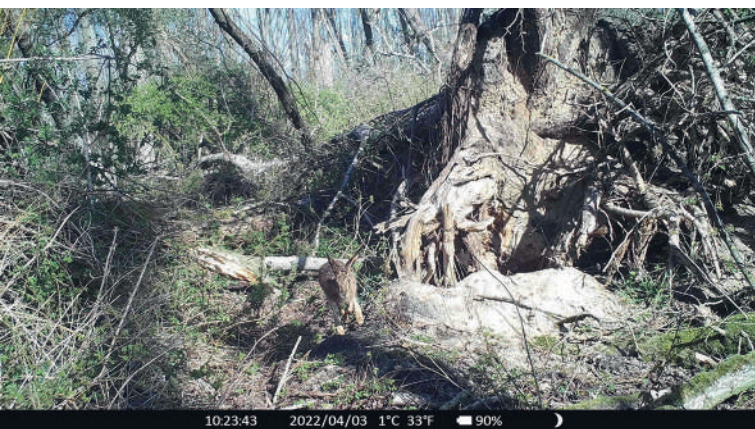
Dassen

Met wildcamera's op de ecoducten worden soorten waargenomen als boomarter, bunzing, wezels, reeën, hazen, vossen maar ook, heel verrassend, al enkele keren dassen. Wanneer sporen van deze dieren worden waargenomen worden camera's geplaatst. Dan komt de woensdagochtend Klusgroep (Gerrit van Utrecht, Cees van Appeldoorn en Johan de Kruif) in beeld. Op aangeven van Jurgen wordt dan de camera in een constructie geplaatst, volledig aangepast aan de omgeving waar deze moet worden geplaatst. En Jurgen wordt helemaal enthousiast wanneer blijkt dat dit dan de meest fantastische en vaak verrassende resultaten oplevert. Jurgen blij, Gerrit, Cees en Johan blij (dat het werkt) en wij van de Klusgroep natuurlijk ook.

We schreven het al eerder hierboven. Jurgen is ook nog vrijwilliger bij Staatsbosbeheer. In die hoedanigheid monitort hij elke drie weken het ecoduct over de A2 nabij Everdingen, het gebied rond de put De Waay aan de Diefdijk en het Essenbos bij Maurik, hoewel dit laatste gebied net niet in het werkgebied van de NVWC ligt. En voor zover mogelijk gaat Jurgen ook regelmatig nog mee voor controles van nestkasten, kortom een meer dan gewaardeerd en actief lid van de NVWC. 🐿

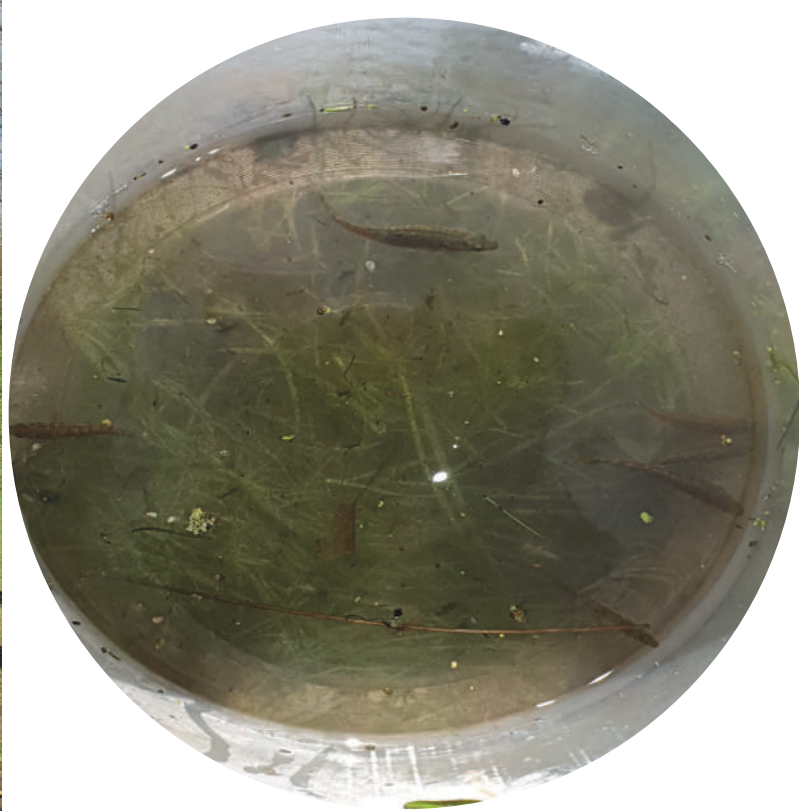
Reebok met reeget.

Jurgen aan het werk in de tuin van De Steenuil

Foto's Jurgen Geven, van boven naar onder: parende dassen, haas, konijn en boommarter.

Jeugdgroep

Waterbeestjes scheppen in de Zump

door Maartje van der Ploeg

Even leek de activiteit in het water te vallen. Voorafgaand aan het waterbeestjes scheppen regende het vrij hard. Wij lieten ons niet kennen, we gingen gewoon maar door. En maar goed ook want de zon brak door! Het ideale weer om lekker aan de waterkant te staan en te kijken wat we dit keer zoudenvangen. De opkomst voor de activiteit was groot. De appgroep die we hebben, werkt als een tierelier, jullie zijn zo makkelijker te bereiken. Berichten komen niet meer in de spam terecht, winwin. De Zump deed zijn naam eer aan, het gebied was erg zompig en het water stond dan ook erg hoog in de slootjes. Dat was wel anders een week geleden toen Ewoud op vooronderzoek uit ging. We hadden net zoals andere jaren een aantal salamanders gevangen, tiendoornige en driedoornige stekelbaarsjes en ook weer larven van juffers. Erg leuk, want groot en enorm waren de geelgerande waterroofkever en de grote spinnende watertor. Laatstgenoemde is een van de grootste waterkevers van Nederland. In de Zump komen drie soorten kikkers voor en de gewone pad. De heikikker, de bruine kikker en de groene kikker. Bijzonder was dat we dit keer kikkerdril van de bruine kikker hebben gevonden. Eiklomp van de bruine kikker zijn groter dan die van de heikikker en je vindt ze al vroeg in het voorjaar. Eitjes van de gewone pad zitten in een snoer. Hij liet even op zich wachten, maar uiteindelijk had Ewoud hem dan toch in zijn net: de waterschorpioen. Dat was een leuke soort om de activiteit mee af te sluiten.

Stenen zoeken langs de Lek

door Winny Verdouw

In een paar stappen zijn we al bij de Lek. Langs de strandjes vind je die mooiste stenen. In het water hebben de stenen mooie kleuren. De rode jaspis is zelfs een halfedelsteen. Kwarts, zandsteen en graniet. Eens als grote brokken in de rivier gevallen en kilometers meegevoerd tot uiteindelijk in Nederland. Bij ons geen bergen of stenen in de bodem, maar wel meegevoerd door de rivier. Onder-tussen prachtig gladgeschuurd door het water en andere stenen. Eenmaal een flinke hoeveelheid gevonden gingen we weer terug naar de Steenuil. Van de NME hadden we een stenenkist te leen. De stenen met echte stenen vergelijken is makkelijker dan van een papieren voorbeeld. En daarna nog een half uurtje spelen in de geheime hut in het bos achter de Steenuil. Een leuke middag met wel 16 kinderen. Sinds de nieuwe appgroep loopt de Jeugdgroep als een tierelier. 🐘

Steenuiltjes *op Anna's Hoeve*

door Anneke Knobbout

Sinds wij op de Hamseweg wonen hebben we steenuiltjes in en om ons huis. Ze bleken hun broedplaats in onze schoorsteen te hebben en met grote regelmaat viel er een steenuil via het ventilatiekanaal in het stookhok. Zodra we dat hoorden lieten we deze schoonheid altijd weer snel door de deur naar buiten. Bij een verbouwing veranderde de situatie en hebben we, om ingesloten uiltjes te voorkomen, de schoorsteen op het dak laten afsluiten. Toen er kort daarna een stelletje steenuilen in de boom voor ons zat te paren, besepte ik plots dat we hun broedplaats hadden dichtgemetseld. Ik heb toen de NVWC gebeld en er werd een mooie

nestkast voor 'onze' steenuiltjes opgehangen. Al snel lagen er eieren in de nestkast en een maandje later zaten er uilskuikens op de kast. Erg leuk om zo mee te maken en we namen onze taak als 'pleegouders' heel serieus om de takkelingen te beschermen tegen de vele katten uit de buurt. We wisten al snel dat er ergens een kat op de loer lag als de steenuilouders luid krijsend rondvlogen en na verloop van tijd kwam vader of moeder steenuil zelfs door de openstaande schuifpui krijsend de keuken in vliegen om onze hulp in te roepen. We hebben in die jaren heel wat steenuiltjes op zien groeien.

Bosuiltjes op Anna's Hoeve

Kerkuil of bosuil

Op een dag zat er een kerkuil op het dak van onze keuken naar binnen te loeren en na een telefoontje met de NVWC werd op de zolder van onze paardenstal een kerkuilenkast geplaatst en het wachten kon beginnen. Groot was onze verbazing en vreugde toen er al snel eieren in de nestkast lagen. Dat het eieren van een bosuil bleken te zijn vonden we helemaal niet erg. De steenuiltjes wel, zij verhuisden naar de uilenkast bij onze overburen. In 2014 werden 'onze' eerste bosuilskuikens uitgebroed en hadden we, als traditie, net als bij het ringen van de steenuiltjes, beschuit met muisjes bij de koffie.

Een paar jaar later bleken de eieren uit de kast spoorloos te zijn verdwenen en werd er door de NVWC, als bescherming tegen marters, een satellietshotel over de ingang van de kast geplaatst. Dit blijkt zeer effectief en sindsdien broedt 'ons' bosuilenpaartje weer elk jaar één of meerdere eieren uit. We genieten enorm van deze prachtige dieren.

Sinds 2 jaar is onze kleinzoon Evelio steevast van de partij als de uilskuikens gewogen, gemeten en geringd worden want ook hij voelt zich al helemaal verbonden met de uilen van de Anna's Hoeve. 🦉

Big Day 2022

13-14 mei

Jonge honden Eirik 21ste Big Day

door Louis van Oort

De 21ste Big Day van de NVWC heeft het jongste winnende team ooit opgeleverd. Eirik Kersten (18) en Aron Sinke (20) namen 115 vogelsoorten waar, een evenaring van het Big Day-record van Jandirk Kievit en Gerrit Jan Klop. Ze bleven oud-winnaars Arjan Brenkman en Louis van Oort twee soorten voor (113) en wonnen daarmee de hoofdprijs: wisseltrofee de Gouden Snip.

De Big Day is een wedstrijd waarbij teams van twee personen in een gebied van ongeveer 80 km² (globaal tussen Culemborg, Beesd en Buren) in 22 uur tijd zoveel mogelijk vogelsoorten moeten proberen te vinden. Daarbij mogen zij alleen gebruik maken van een fiets als vervoersmiddel.

Deze keer vond de Big Day plaats van vrijdag 13 mei 19.00 uur tot zaterdag 14 mei 17.00 uur.

In totaal zagen en/of hoorden de acht teams 128 soorten, waaronder zeldzaamheden als geoorde fuut, zwarte wouw en kwartel.

en Aron winnen Culemborg met evenaring record

De acht teams voor de start. Jantien Wippoo

Links Bas Engels, winnaar van vorig jaar, reikt de Gouden Snip uit aan Eirik en Aron. Louis van Oort

Overige teams

De rest van de uitslag luidde als volgt:

- 3e: team Gerrit Jan Klop/Tom Zeegers (109 soorten)
- 4e: team Bas Engels/Astrid Potiek (winnaars van 2021) (108)
- 5e Corné Koopmans/Marnix van Oort (106 soorten)
- 6e: team Berry Lucas/Erwin 't Lam (104 soorten)
- 7e: team Daniël Beuker/Job de Boer (100 soorten)
- 8e: team Theo Boudewijn/Jan Dirk Buizer (97 soorten)

De complete soortenlijsten van de team zijn te vinden op: Natuur- en Vogelwacht Culemborg (waarneming.nl) De eindtotalen worden nog aangepast voor het al dan niet meetellen van grote Canadese gans, die door Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna niet als wild wordt aangemerkt maar door de jury van de Big Day wel werd meegeteld..

Big Day 2022

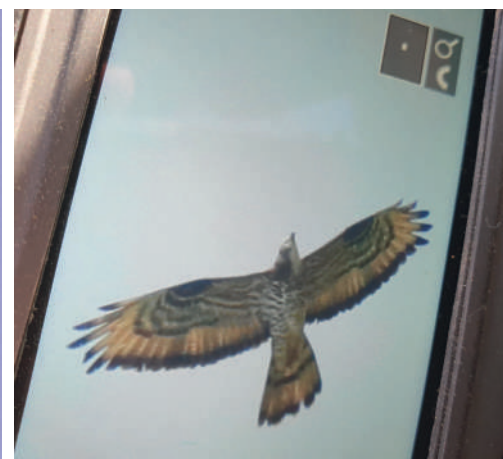
De Big Day nacht valt in. Louis van Oort

*Bewijsplaatje pontische meeuw.
Arjan Brenkman*

*Boomvalkenpaartje in de Regulieren.
Erwin 't Lam*

*Check, wespendif met bewijsplaatje en al.
Corné Koopmans*

Daniel zocht het hogerop, maar het heeft niet geholpen. Job de Boer

De tapuit kon door de meeste teams afgevinkt worden. Arjan Brenkman

Gekraagde roodstaarten lieten zich goed horen en zien ook. Arjan Brenkman

De Big Day van winnaars Eirik Kersten en Aron Sinke

door Aron Sinke

En zo begonnen we! Na goed nadenken toch besloten om in de Steenwaard te beginnen, en daar waren we niet de enige in. Zodoende trokken we met vijf teams de pont op.

Echt soepel begon het niet, want Eirik en ik hadden ontzettend gedoe met onze statief en telescoop. Hierdoor kwam alles langzaam op gang, maar de eerste soorten stroomden binnen! Na veel langdurig scopen en veel paaltjes checken, kwam er een tapuit in beeld, vloog er een slobend langs, en vonden we het al bekende groepje krooneenden.

De uilen

's Avonds probeerden we natuurlijk de uilen te vinden, en na een uur hadden we vanaf één plek eigenlijk vrij makkelijk kerk-, bos- en steenuil. Nog even langs de vaste plek voor ransuil, en snel naar bed!

's Ochtends hebben we rustig alle uiterwaarden gescand en gecheckt, en soorten zoals bosrietzanger, gekraagde roodstaart, purperreiger, zomertaling en dodaars werden binnengetikt.

Regulieren

Daarna snel richting de Regulieren, waar we wespendif, matkop, nachtegaal, de recent broedende raaf, en wielewaal vonden. Bij het Beedsche veld kwamen boompieper, appelvink en grote lijster langs. Bij het industrieterrein zat alles mee: patrijs, zwarte roodstaart en de (verrassend) nog ontbrekende gele kwikstaart, lieten zich alle drie binnen een kwartier zien. En als je daarvoor al op 110 zit, word je langzaam toch wel hoopvol.

Kers op de taart

Wij naderden het eind, en gingen nog even langs bij de trektelpost. Hier vonden we nog even een mooie pontische meeuw, en de bekende geoorde futen lieten zich mooi zien. Een mooie kers op de taart van deze fantastische Big Day! 🐦

Gele kwikstaart was niet te missen.

*Goed bij de les blijven en dan blijkt die kleine plevier toch een bontbekplevier te zijn.
Arjan Brenkman*

*Grote bonte specht in een sfeervolle omgeving.
Corné Koopmans*

Het paapje was moeilijk te vinden op deze Big Day. Arjan Brenkman

*Hoi, had je mij al genoteerd?
Corné Koopmans*

Job en de ceremoniële afsluiting van de eerste Big Day avond. Daniël Beuker

Big Day 2022

Skyline met bever. Astrid Potiek

*Laat de raaf en de wespendif nu
maar komen. Erwin 't Lam*

*Morgenstond heeft goudhaantjes, goudplevieren
en goudvinken in de mond - Erwin van team
Berwin. Berry Lucas*

*Nee, geen noordse, maar een visdiefje
is ook gewoon mooi tijdens de Big Day.
Corné Koopmans*

*Team BaAs ziet geoorde futen, maar het Power
Duo nog niet. Bas Engels*

*Uitpuffen in de
Beusichemse waard
en hopen op nog een
soortje erbij voor
team J-T.
Jan Dirk Buizer*

*Waar zit die f#@ ing veldleeuwerik!
Louis van Oort *

COLOFON

Hak-al is een uitgave van de Natuur- en Vogelwacht Culemborg en wordt gratis onder haar leden verspreid.

NATUUR- EN VOGELWACHT CULEMBORG (NVWC)

Steenovenslaan 20
4101 AM Culemborg
Triodosbank: NL53TRIO 0781 404 312
KvK Tiel : 40156764
e-mail : post@nvwc.nl
website: www.nvwc.nl
NVWC op Twitter: @NVWCulemborg

ANBI

(Algemeen Nut Beogende Instelling)
De NVWC is een ANBI-instelling:
een gift aan de NVWC is aftrekbaar van het belastbaar inkomen.

REDACTIE

Hoofdredacteur: Louis van Oort
Gabrielle van Appeldoorn
Berry Lucas
Vormgeving: Eric van Grieken

DRUK

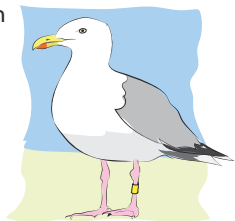
BladNL
Oplage: 375 exemplaren

VRAGEN OVER BEZORGING

Johan de Kruif 0345 – 515 767
Distributie:
Ans van den Berg, Yme Jan en Jaaike Bosma,
Jan Dirk Buizer en Mirjam Melman,
Carolien Duivenvoorde, Jannus Geleedst,
Marga Gerards, Jurgen Geven, Gerdit Greve,
Gijsje van Ingen, Caroline van der Laan,
Yvonne Jakobs-Lommers,
Jandirk Kievit, Leo van der Kooij,
Annemarie Roelink, Wim en Carla Rubers,
Winnie Verdouw, Marja ten Voorde,
Harry van de Warenburg, Frans Waroux

ILLUSTRATIES

Eric van Grieken

Overname van artikelen, tabellen en schema's is alleen toegestaan met de volgende bronvermelding: "Bron: Hak-al 02-2022, Natuur- en Vogelwacht Culemborg." Overname van foto's of illustraties is zonder toestemming van de fotograaf of illustrator niet toegestaan. De redactie behoudt zich het recht voor aangeleverde artikelen in te korten, aan te passen, niet te plaatsen en aangeleverde afbeeldingen niet op te nemen.

www.nvwc.nl

ADRESSEN EN INFO

BESTUUR

Contact opnemen met bestuur kan door te mailen naar bestuur@nvwc.nl of te bellen.

Kars Veling (voorzitter)

0345 – 531 689

Martin Heerschop (secretaris)

0345 – 520 380

Johan de Kruif (penningmeester)

0345 – 515 767

José Borsboom

0344 – 693 810

Gijsje van Ingen

nvwc.vaningen@gmail.com

Theo de Jong

0345 – 519 946

Ruud Post

0345 – 501 929

VERTROUWENSPERSONEN

Carolien Duivenvoorde
carolienduivenvoorde@pscd.nl
0345 – 505 423

INSECTENWERKGROEP

Karin Verspui
0345 – 574 123
insectencoer@nvwc.nl

JEUGDGROEP

Winnie Verdouw
06 – 40 80 52 08
Maartje van der Ploeg
06 – 10 75 98 66
jeugdcoer@nvwc.nl

KNOTWERKGROEP

Harry van de Warenburg
0345 – 514 358
knotcoer@nvwc.nl

LEZINGEN EN CURSUSSEN

Annette van Berkel
0345 – 531 689
lezingcoer@nvwc.nl

NESTKASTWERKGROEP

Cees van Appeldoorn
Gerrit van Utrecht
post@nvwc.nl

PLANTENWERKGROEP

Bram Schenkeveld
bramschenkeveld@gmail.com

TUIN- EN KLUSWERKGROEP

Frans Waroux
0345 – 515 393
kluscoer@nvwc.nl

VOGELWERKGROEP

Gerrit-Jan Klop
06 – 51 14 86 42
vogelcoer@nvwc.nl

ZOOGDIERENWERKGROEP

Jurgen Geven
0345 – 533 756
zoogdierencoer@nvwc.nl

VRAGEN OVER INSECTEN

Annette van Berkel
0345 – 531 689
lezingcoer@nvwc.nl
Ewoud van de Ploeg
Agrius_convoluti@hotmail.com
Maartje van der Ploeg
peetmaartje@hotmail.com

Alleen al voor die vier schitterende Hak-als per jaar zou je lid worden!

Ontdekken, beschermen, genieten!

Leden van de Natuur- en Vogelwacht Culemborg zijn graag met de natuur bezig. Al die enthousiaste leden zorgen voor gezelligheid en een goede samenwerking, voor het goede doel en zeker voor een inspirerende vereniging.

Wij zijn allemaal vrijwilligers en organiseren activiteiten die openstaan voor iedereen, dus ook voor niet-leden. Lezingen, excursies of natuurwandelingen bijvoorbeeld. Op onze website staan de jaarkalenders voor de senioren en voor de jeugd. Behalve de activiteiten op de twee kalenders, organiseren de werkgroepen ook diverse eigen activiteiten.

Lid of donateur worden?

Download het aanmeldingsformulier op onze website: www.nvwc.nl, vul in, ondertekenen, scan en verzend het formulier digitaal naar ledenadmin@nvwc.nl.

Wat krijg je voor je lidmaatschap?

Vier keer per jaar het schitterende verenigingsblad de Hak-al. Aankondigingen van alle activiteiten via de maandelijkse e-mailnieuwsbrief Tsjiepl! Mogelijkheid om deel te nemen aan alle activiteiten. Lid worden van een of meer werkgroepen. Stemrechten, je kunt dus meebeslissen over het beleid van de NVWC.

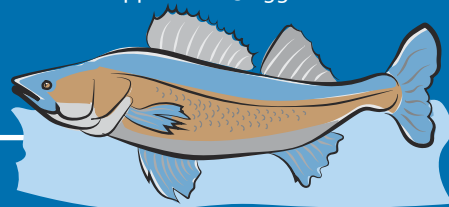
• *Let op: volgende nummer:* *Waterspecial 2022* •

Bijdragen gevraagd voor het Hak-al themanummer Water

Culemborg heeft als stad aan de Lek een lange geschiedenis met het water. 'Cule' verwijst niet toevallig naar een 'kuil', oftewel een plas water die is ontstaan bij een dijkdoorbraak. In onze lokale geschiedenis ging het regelmatig mis met het water, getuige de vloedstenen met jaartallen die bij de Binnenpoort zijn ingemetseld. En in 1995, met de evacuatie die bij velen in de herinnering staat gegrift, was het letterlijk op het randje. Natuur en landschap tussen Lek en Linge zijn sterk gevormd door het water en de manier waarop er door de eeuwen mee omgegaan is. In Hak-al nummer 3 die in september 2022 verschijnt, willen we ingaan op de natuuraspecten van het veelzijdige thema water. Daarvoor vragen we om bijdragen in de vorm van artikelen, belevenis-

sen, natuurfoto's, gedichtjes etc. Het kan gaan om van alles, als het maar met water van doen heeft in het NVWC-gebied zoals watervogels, vissen, libellen, waterkevers, bevers en waterplanten, kikkers in de eigen tuinvijver, natuurvriendelijke oevers, de Culemborgse grachten, natuur van de Linge of de Lek, enzovoort enzovoort. Dus zoek nog eens in je telgegevens, laat je creativiteit de vrije loop of zoek een mooie waternatuurfoto in je fotoarchief.

Meld je bijdrage voor de Water-special vast aan bij Gabriëlle van Appeldoorn, <mailto:gabriellevanappeldoorn@ziggo.nl>

Agenda NVWC

In de Tsjiepl en op de website wordt de actuele stand van zaken over de activiteiten bijgehouden.

Deadline inleveren kopij Hak-al 2022 – 3 (waterspecial): 4 augustus

www.nvwc.nl